

Víte, jaký je rozdíl mezi darováním a sponzorováním? Co je výhodnější pro vaši organizaci a co naopak pro dáorce? Čtěte následující řádky.

Připravila Mgr. Denisa Parkosová, konzultoval Ing. Miloslav Hnátek v roce 1999, aktualizováno v září 2001). © ICN, o.p.s.

1. Typologie neziskových organizací

Hned v úvodu je dobré si shrnout, se kterými typy neziskových (občanských) organizací se můžete setkat. Předkládáme Vám základní charakteristiku základních právních forem organizací působících v oblasti neziskového sektoru:

Nadace a nadační fondy. Nadace nebo nadační fond jsou účelová sdružení majetku zřízená a vzniklá podle zákona o nadacích a nadačních fondech (č. 227/1997 Sb.) pro dosahování obecně prospěšných cílů.

Obecně prospěšné společnosti. Dnem 1. ledna 1996 nabyl účinnosti zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, který je definuje jako právnické osoby poskytující veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek a jejich hospodářský výsledek (zisk) nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, člena jejich orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, které má o.p.s. ve své zakládací listině definovány.

Občanská sdružení. Spolky, svazy, kluby a jiná občanská sdružení je možné zakládat na základě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Tato občanská sdružení vznikají z vůle občanů, kteří pocítují nutnost sdružit se za určitým účelem, přičemž se nerozlišuje mezi těmi, kteří vyvíjí činnost veřejně nebo vzájemně prospěšnou.

Účelová zařízení církví. V roce 2002 byl schválen nový zákon (Zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech), podle kterého církve ztrácejí právo zřizovat vlastní právnické osoby. Účelová zařízení církví tak budou nucena postupně se přeregistrovat.

Příspěvkové organizace a organizační složky. Příspěvkové organizace a organizační složky státu se řídí zákonem č. 219/2000 Sb., příspěvkové organizace zřizované územně samosprávnými celky a jejich organizační složky pak zákonem č. 250/2000 Sb.

---

2. Pojem sponzorství a dárcovství

Sponzorováním se ve spojení s neziskovými organizacemi v širším slova smyslu chápe jakákoliv finanční, materiální či jiná podpora. Rozlišujeme v zásadě dvě formy takovéto činnosti: **sponzorství a darování**. Hned zpočátku našich úvah o případném příspěvku neziskové organizaci, je třeba zvážit, který je pro nás (zejména z daňového hlediska) výhodnější.

Darem rozumíme **bezúplatný převod majetku** (peněžní prostředky, movitá věc, nemovitost nebo jiný majetkový prospěch, který realizujeme na základě darovací smlouvy dle občanského zákoníku § 628 a násl.). Dar nemusí být určen na přesně vymezený účel, ale v určitých situacích je vhodné účel definovat – např. i pro potřeby zdanění.

Od darování je nutné odlišit **sponzorování**, které je založeno na **poskytnutí propagační, reklamní služby neziskovou organizací sponzorovi**. Sponzorský příspěvek je chápán jako platba za poskytnutí takovéto služby. Smlouva v tomto případě není smlouvou darovací, ale smlouvou o reklamě, př. o spolupráci podle obchodního zákoníku.

Nesporně je velice těžké určit hranici, za kterou se již zveřejňování informací o dárci/sponzorovi považuje za jeho propagaci – reklamu. Jedním z charakteristických znaků darování je absence protislužby, protihodnoty od neziskové organizace, přičemž za protislužbu se nepovažuje vyjádření vděčnosti, poděkování apod. O darování půjde, jestliže nezisková organizace zveřejní obchodní jméno, sídlo firmy, druh a cenu daru. O sponzorování půjde, bude-li se oznámením o sponzorovi propagovat jeho předmět podnikání a jeho produkt. Roli však nehraje jen obsah informací, ale také jejich umístění a další podrobnosti zveřejnění. Pro budoucí daňové řízení před finančním úřadem je na neziskové organizaci, aby prokázala, že přijala dar v případě darování a neposkytla žádné protiplatební. Znalí správci daně jsou v těchto situacích nekompromisní. Skutečnosti bude obhajovat a prokazovat nezisková organizace.

---

3. Aplikace daňových zákonů

Podle charakteru vztahu a smlouvy (jak bylo naznačeno v předešlé části) se odvíjí i zdanění příjmu neziskové organizace a posouzení výdajů či nákladů nebo nárok na odčitatelnou položku „dary na veřejně prospěšné účely“ u sponzora.

Při zdanění sponzorských příspěvků aplikujeme **zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí** (ve znění pozdějších předpisů) a **zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů** (ve znění pozdějších předpisů).

DÁRCOVSTVÍ

Hledisko dárce

V případě darování může dárce (fyzická i právnická osoba) použít *odčitatelnou položku snižující základ daně z příjmů*. Tuto položku je možné použít, *pokud bude dar určen na taxativně vyjmenované účely* (zákon č. 586/1992 Sb., §15, odst. 8 nebo §20 odst.8).

Dárce – fyzická osoba může použít odčitatelnou položku, *pokud celková hodnota darů v daném roce je větší než 2 % základu daně poplatníka* nebo činí alespoň 1000 Kč. Od základu daně lze však odečíst **nejvýše 10 %** hodnoty základu daně.

Dárce – právnická osoba má nárok na odčitatelnou položku, *pokud hodnota jednoho daru (nebo všech darů jedné organizaci) bude činit alespoň 2000 Kč*. Základ daně lze snížit **nejvýše o 5 % základu daně**. Pokud je dárce plátcem DPH a poskytuje věcný dar, je *nutné odvést DPH z hodnoty daru*. Finanční dary nejsou předmětem daně z přidané hodnoty. Tato DPH je pro dárce dalším nákladem spojeným s darem.

Hledisko neziskové organizace

Nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, registrované církve a náboženské společnosti **mohou uplatnit osvobození od daně darovací** na základě zákona č.357/1992 Sb. §20 v případě, že dar bude použit pro realizaci cílů, ke kterým byly organizace založeny (je uvedeno v zakládacích listinách, statutech atp.). Ostatní neziskové organizace, zejména občanská sdružení, mohou uplatnit osvobození tehdy, pokud je dar určen na účely v taxativně vyjmenovaných oblastech: kultura, školství, věda a vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, ekologie, tělovýchova, sport, výchova a ochrana dětí a mládeže a požární ochrana – viz §20 odst. 4, písm. a. Získá-li nezisková organizace pouze dary osvobozené od daně darovací, musí sice podat daňové přiznání, a to po skončení každého pololetí v daném roce, ale daň platit nebude.

SPONZORSTVÍ

Hledisko sponzora

Náklady na propagaci a reklamu jsou daňově uznatelnými náklady a sponzor je může v plné

výši zahrnout do základu daně. Na rozdíl od odčitatelné položky „dary“ tak sponzorský příspěvek **snižuje základ daně v plné výši**. Pokud je nezisková organizace plátcem DPH, musí „cena“ za reklamu obsahovat DPH (reklama je zdanitelným plněním).

Hledisko neziskové organizace

Příjmy z tohoto sponzorského vztahu jsou v neziskové organizaci považovány za *příjmy z reklamy*, které jsou **předmětem daně z příjmů** a v každém případě jsou zahrnuty do základu daně. Neplatí pro ně žádné osvobození od daně. Protože neziskové organizace musí pro daňové účely rozlišovat různé druhy činností, příp. i jednotlivé činnosti v rámci jednoho druhu, a příjmy a výdaje (výnosy – náklady) spojené s jednotlivými činnostmi, musí být příjmy za reklamu odlišeny od ostatních příjmů a musí k nim být přiřazeny odpovídající výdaje. To jsou výdaje za zajištění reklamní, propagační služby pro sponzora. Tyto výdaje však mohou tvořit malou část příjmů. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je součástí daňového základu.

Neziskové organizace mají **nárok na odčitatelnou položku ve výši 30 % základu daně**, maximálně však 1 000 000 Kč, použijí-li takto získané prostředky ke krytí nákladů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, a to ve třech bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích. Pokud 30% snížení činí méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku ve výši 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně. Lze tudíž kalkulovat s tím, že až do výše 300 000 Kč základu daně nebude nezisková organizace z celkových příjmů z reklamy a ostatní výdělečné činnosti platit daň.

Pořádá-li nezisková organizace akci a vstupné "zahrnuje" sponzorský příspěvek, jde o *příjmy z vlastní činnosti*, které podléhají dani z příjmů. Podobně při prodeji předmětů se upozorňuje na skutečnost, že zákazníci zakoupením přispívají na dobročinné účely, jde o příjmy z vlastní činnosti a zisk je zdaněn. Výtěžek z loterie a podobných akcí je osvobozen od daně z příjmů, pokud alespoň 90 % výtěžku je určeno na veřejně prospěšné účely.

---

4. Na co nezapomenout!

Získejte si podrobnější informace o neziskové organizaci, které chcete darovat peníze, nejlépe pak z její výroční zprávy, zakládací listiny, statutu apod.

Dobře zvažte jak účel, na který chcete částku věnovat, tak formu (sponzorování či darování), jakou příspěvek budete realizovat, jelikož zejména podle tohoto kritéria se odvíjí i zdanění příjmu neziskové organizace a posouzení výdajů či nákladů nebo nárok na odčitatelnou položku „dary na veřejněprospěšné účely“.

Kromě finančních a věcných darů může být jako „sponzorská“ podpora neziskové organizaci poskytnut bezplatný pronájem, bezplatně zprostředkována služba apod. V tomto případě přichází v úvahu uzavření příslušné smlouvy – nájemní, kupní, smlouvy o zprostředkování nebo jejich kombinace. Proto doporučujeme zkonzultovat situaci – podobně jako při nejasnostech s DPH - s právníkem či daňovým poradcem. Konzultace s odborníky na neziskové právo a daňovou problematiku Vám nabízí i ICN, o.p.s.

Pro daňové účely platí zásada, že správce daně bude při posuzování aplikace daňových zákonů vycházet ze skutečného stavu věci, bez ohledu na formu smlouvy, čímž může dojít ke krácení daně. Je tedy i ve Vašem zájmu neztrácet ze zřetele organizaci, které byl příspěvek poskytnut. Ona vám zajisté ráda vyjde vstříc.

Připravila Mgr. Denisa Parkosová, konzultoval Ing. Miloslav Hnátek v roce 1999, aktualizace v září 2001, © ICN, o.p.s.